

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Tomáš Berger

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

Dopady přijetí Euro na vybrané země eurozóny

Tomáš Berger

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš BERGER**
Osobní číslo: **E07172**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Dopady přijetí Euro na vybrané země eurozóny**
Zadávající katedra: **Ústav systémového inženýrství a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Analýza vybraných ukazatelů na vývoji ve vybraných zemích eurozóny
Porovnání daných ukazatelů "starších" zemí eurozóny
Vývoj situace v ČR

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KOCIÁNOVÁ, Kamila, KUDERA, Jiří. *Problémy zavedení eura.* 1999. 50 s.
Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.

CZESANÝ, Slavoj. *Euro : postup a důsledky zavádění nové měny pro banky, podniky a občany.* Praha: Profess Consulting, a.s., 2003. 94 s. ISBN 80-7259-000-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Panuš, Ph.D.
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce: **5. října 2009**

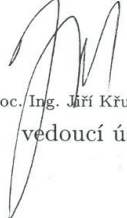
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jiří Křupka, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 5. října 2009

Prohlášení autora

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 27. dubna 2010

Tomáš Berger

Poděkování

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Janu Panušovi, Ph.D. za cenné rady, pomoc a konzultace, které mi během vypracovávání bakalářské práce poskytoval.

Dále bych rád poděkoval svým rodičům, kteří mne podporovali po celou dobu mého studia.

SOUHRN:

Tato bakalářská práce vymezuje v úvodní části základní pojmy jako euro, eurozóna, Evropská centrální banka, Eurosystem, Evropský systém centrálních bank. Dále se zabývá historií evropské měnové integrace. Další část přináší přínosy a náklady spojené s členstvím v měnové unii a postup České republiky v přípravách na zavedení eura.

Závěrečná část popisuje působnost eura ve dvou vybraných zemích eurozóny.

KLÍČOVÁ SLOVA:

euro, eurozóna, mechanismus směnných kurzů, konvergenční kritéria, Česká republika, Slovensko, Řecko, deficit veřejných financí.

TITLE:

Consequences of Euro accept in chosen countries of Eurozone.

ABSTRACT:

The first part of this bachelor thesis defines basic concepts like Euro, Euro area, European Central Bank, Eurosystem, European System of Central Banks. Then describes the history of the European Monetary Integration. Next part is about Euro advantages and disadvantages for the Euro area countries, then its focused on the process of Euro acceptance in the Czech republic.

The last part describes the Euro being in two chosen countries of the Euro area.

KEYWORDS:

Euro, Euro area, Exchange Rate Mechanism, convergence criteria, Czech Republic, Slovakia, Greece, public finance deficit.

Obsah

Úvod	9
1 Jednotná měna EURO	11
1.1 Eurozóna	11
1.2 ECB, Eurosystem a ESCB	12
1.3 Historie měnové integrace v Evropě	13
1.3.1 Realizace projektu společné evropské měny	15
1.3.1.1 Přípravná a startovací fáze	15
1.3.1.2 Přechodná a klíčová fáze	16
1.3.1.3 Závěrečná a cílová fáze	16
1.4 Eurobankovky a euromince	18
1.4.1 Euromince	18
1.4.2 Eurobankovky	19
2 Přínosy a náklady spojené s členstvím v měnové unii	21
2.1 Přínosy spojené s členstvím v měnové unii	21
2.1.1 Eliminace transakčních nákladů	21
2.1.2 Transparentnost cen	22
2.1.3 Přínosy spojené s eliminací kurzového rizika	24
2.1.4 Růst vzájemného obchodu a ekonomický růst	24
2.2 Náklady spojené s členstvím v měnové unii	24
2.2.1 Ztráta autonomní měnové politiky a ztráta kurzové politiky	24
2.2.2 Riziko vnímané inflace	25
2.2.3 Administrativní a technické náklady přechodu na euro	26
3 Postup České republiky v přípravách na zavedení eura	27
3.1 Volba scénáře zavedení eura v ČR	27
3.1.1 Scénář s využitím přechodného období	27
3.1.2 Jednorázový přechod na euro	28
3.1.3 Jednorázový přechod na euro s využitím tzv. doběhu	29
3.1.4 Harmonogram zavedení eura v České republice	30
3.2 Maastrichtská konvergenční kritéria a jejich plnění v ČR	31
3.2.1 Kritérium cenové stability	31
3.2.2 Kritérium stability měnového kurzu	32
3.2.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb	33
3.2.4 Fiskální kritérium	34
4 Působnost eura ve dvou vybraných zemích eurozóny	36
4.1 Euro na Slovensku	36
4.1.2 Bezprostřední vlivy zavedení eura na slovenskou ekonomiku	38
4.2 Řecko- periferie eurozóny	40
Závěr	42
Seznam literatury	48
Elektronické zdroje	48

Úvod

Zavedení jednotné měny euro je jednou z nejdůležitějších událostí nejenom v dějinách mezinárodního měnového systému, ale i v dějinách celé evropské integrace, která se neustále vyvíjí již téměř 60 let. Po vytvoření jednotného trhu pro volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu je měnová unie dalším pokračováním snah o evropskou integraci.

Vznik společné měny je spojován s datem 1. ledna 1999, kdy začala jednotná měna, tehdy ještě v bezhotovostní formě, obíhat mezi 11 členskými státy Evropské unie (EU). A o 3 roky později, tedy 1. ledna 2002, již jednotná měna začala mezi 12 členskými zeměmi obíhat v hotovostní podobě.¹

Každý členský stát EU, který má zájem vstoupit do eurozóny², musí splnit tzv. maastrichtská konvergenční kritéria³. Tato kritéria jsou nastavena tak, aby nebyla ohrožena stabilita společné měny a nebyl narušen ekonomický vývoj eurozóny. Jedna věc je ovšem teorie a druhá věc je praxe. Současná ekonomická krize totiž stabilitu eurozóny dosti prověřuje a státy na periferii (Řecko, Španělsko, Portugalsko i Itálie) se potýkají se značnými hospodářskými a finančními problémy. Schodek veřejných financí v roce 2009 byl v Řecku vyčíslen na 12,7 % k HDP, ve Španělsku na 12,3 % k HDP a v Itálii na 5,3 % k HDP. Povoleným limitem ke splnění tohoto kritéria je ovšem tříprocentní hranice. Česká republika (ČR) se doposud nestala členem eurozóny, avšak vstupem do Evropské unie (2004) se k tomuto kroku do budoucna zavázala. Zatím není jasné ani datum přijetí jednotné měny v ČR. Česká republika má zatím dojednanou jakousi výjimku na zavedení eura do doby, než naše ekonomika na tento krok bude připravena. Při současné výši deficitu veřejných financí si však na tento krok ještě budeme muset nějaký čas počkat. V současné době se za nejbližší možný termín přijetí eura všeobecně považuje rok 2015. Již je ale jisté, že euro u nás bude zavedeno k jednomu termínu jak v bezhotovostní formě, tak i ve formě bankovek a mincí.

Tato bakalářská práce se v úvodu zabývá obecnými informacemi týkajícími se jednotné měny euro, a dalšími pojmy, které s jednotnou měnou úzce souvisí. Dále se zde pojednává o historii měnové integrace v Evropě. Druhá kapitola se snaží přiblížit jednotlivé výhody a nevýhody spojené s členstvím v měnové unii. Třetí kapitola přináší možné scénáře zavedení eura, která je spojená s harmonogramem zavedení eura v České

¹ Problematiku historie měnové unie v Evropě rozvádí kapitola 1.3

² Definice pojmu eurozóna se nachází v kapitole 1.1

³ Kapitoulou Maastrichtských konvergenčních kritérií se podrobně zabývá kapitola 3.2

republice. Poslední kapitola práce analyzuje připravenost České republiky na vstup do eurozóny v souvislosti s plněním maastrichtských konvergenčních kritérií. V této kapitole je také analyzován vstup Slovenska do eurozóny a jeho dopady na konkurenceschopnost obchodníků. Poslední bod této kapitoly potom analyzuje situaci v Řecku, které je považováno za nejslabšího „hráče“ celé eurozóny vůbec.

1 Jednotná měna EURO

Euro představuje název jednotné evropské měny, která bude jednou oficiální platební jednotkou všech členských států EU. Vrcholné zasedání EU v Madridu v prosinci 1995 schválilo časový plán, který má vést k zavedení společné měny a zároveň zde byl schválen název jednotné měny-„Euro“.

Euro nese všechny znaky plnohodnotné měny. Především díky tomu, že má vlastní obchodní kurz vůči měnám ostatních zemí. Euro je označeno třímístným ISO kódem EUR. Logem eura se stalo řecké písmeno epsilon, které symbolizuje počátky evropské civilizace a současně počáteční písmeno názvu evropského kontinentu. Dvě vodorovné čáry uvnitř tohoto písmene symbolizují stabilitu nově vznikající měny.

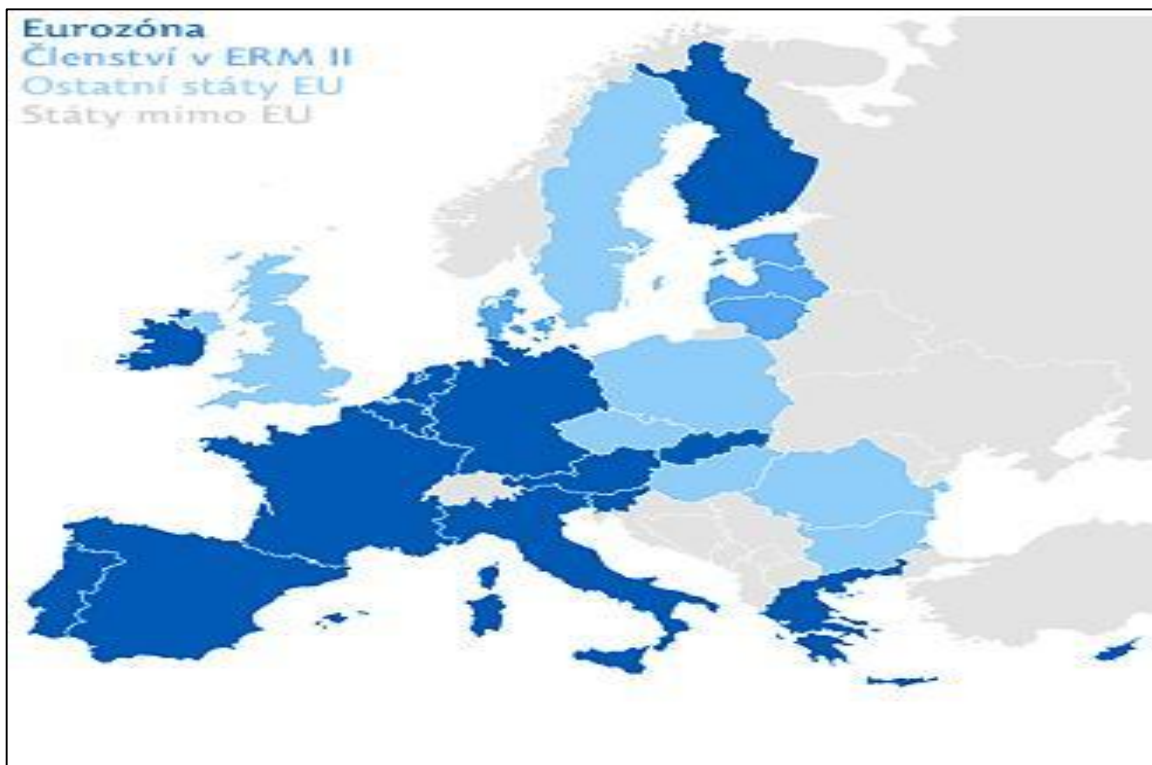
Během prvních 10 let se nenaplnili představy, že by euro mohlo zásadním způsobem atakovat pozici amerického dolaru jako nejrozšířenější a nejuznávanější měny. Je ale pravdou, že pomalu získává pozici světové měny. Tudíž je vysoce důvěryhodná, je schopná udržovat si stabilní kupní sílu a jako zákonné platidlo jí využívá dostatečně velká populace, která v současné době čítá více než 325 milionů obyvatel.

Euro má uplatnění i v mezinárodním obchodě a některé země mají část svých devizových rezerv uloženu právě v eurech.

1.1 Eurozóna

Eurozóna je označením států EU, které již přijali společnou měnu euro. V současné době tvoří eurozónu 16 států - Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko. Mezi původními 15 členy unie dosud nebylo euro zavedeno ve Velké Británii, Dánsku a Švédsku. Velká Británie a Dánsko si při vyjednávání Maastrichtské smlouvy prosadili trvalou výjimku, která jim umožňuje neúčastnit se třetí fáze projektu Hospodářské a měnové unie (HMU), tj. samotné zavedení eura. Švédsko svou účast v eurozóně neustále oddaluje, ovšem jak Švédsko, tak ostatní nově přicházející země do EU budou muset v budoucnu euro zavést. V současné době to tedy kromě Švédska platí pro Bulharsko, Českou republiku, Estonsko, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko a Rumunsko.

Ze zemí první vlny rozšiřování EU (2004) zavedli euro již 4 země z 10. První zemí se stalo Slovinsko a to 1. ledna 2007. Od 1. ledna 2008 se členy eurozóny staly Kypr a Malta a 1. ledna rozšířilo řady členských států eurozóny Slovensko. [17]

Obrázek 1: Eurozóna – převzato z [17]

1.2 ECB, Eurosystem a ESCB

Evropská centrální banka (ECB) zahájila svou činnost v červnu 1998. Její sídlo se nachází v německém Frankfurtu nad Mohanem. Jejím hlavním posláním je řídit euro a pečovat o cenovou stabilitu v eurozóně. Odpovídá rovněž za definování a realizaci měnové politiky v eurozóně. ECB pracuje naprosto nezávisle, není tedy podřízena žádnému jinému orgánu EU ani členských států. [24]

Od roku 2003 je prezidentem této instituce Jean-Claude Trichet. ECB také úzce spolupracuje s národními bankami zemí, které euro ještě nezavedly a vytváří s nimi tzv. Evropský systém centrálních bank (ESCB), který čítá v současné době 27 členů.

Eurosystem zastřešuje strukturu složenou z ECB a z centrálních bank jednotlivých států eurozóny. Posláním Eurosystemu je udržovat cenovou stabilitu v zemích eurozóny a přispívat k finanční stabilitě.

ESCB (Evropský systém centrálních bank) je složen z ECB a z centrálních bank všech členských států EU, tudíž i těch států, které ještě euro nepřijali. Poté, co bude euro přijato ve všech členských státech EU, ESCB zanikne.[8]

1.3 Historie měnové integrace v Evropě

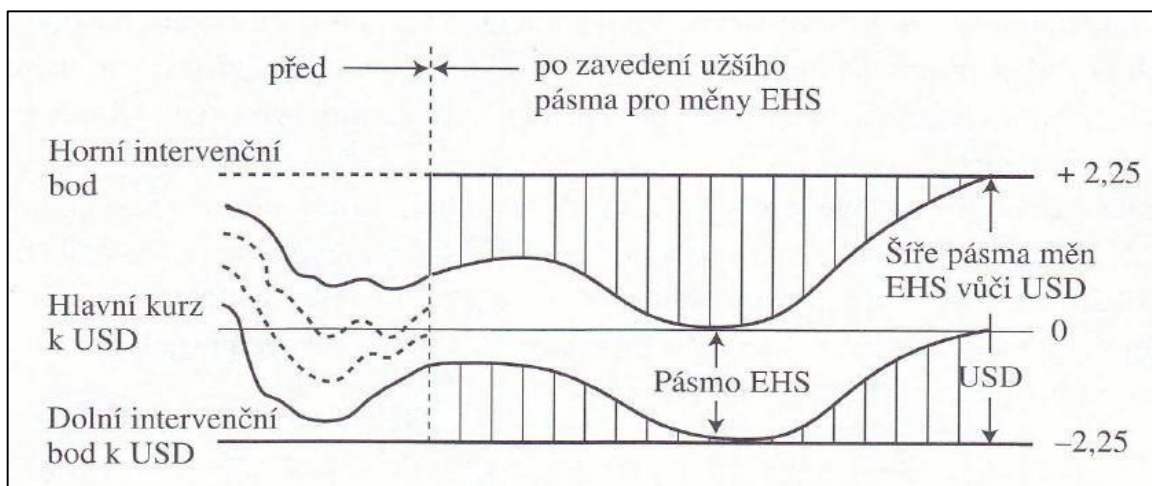
Počátky měnové integrace jsou mapovány do 50. let 20. století. V té době fungoval poválečný měnový systém Bretton Woods, který se ovšem postupně dostával do problémů. Bretton-woodský měnový systém se zakládal na vzájemně relativně pevných paritách měn členských zemí, které pak byly ukotveny na vedoucí měnu, kterou se stal americký dolar. Zároveň se stal americký dolar světovou rezervní měnou a byla stanovena jeho pevná relace ke zlatu-1 unce zlata odpovídala 35 USD.

V roce 1971 způsobil deficit americké platební bilance krizi na mezinárodních trzích. Tím došlo k oslabení dolaru, které vyústilo ve zrušení vazby mezinárodního měnového systému na zlato a k pádu Bretton-woodského měnového systému. Vystala nutnost koordinované měnové politiky. [23]

Wernerova zpráva⁴ z roku 1970 předpokládala 3 etapy vytvoření HMU, a to po dobu 10 let, počínaje rokem 1971. Přičemž přijetí dalších rozhodnutí a legislativy bude záviset na zkušenostech s fungováním předchozích opatření. Detailně analyzovala první dvě etapy a v obecnější rovině popisovala reformy, které musí být uskutečněny ve třetí etapě. Konečným cílem pak mělo být dokončení jednotného trhu s volným pohybem osob, zboží, služeb a kapitálu. Dále pak permanentně zablokované směnné kurzy nebo dokonce zavedení jedné měny šesti členských zemí.

Důležitou institucionální součástí vytváření HMU byl tzv. had v tunelu, systém pro sbližování měnových kurzů evropských měn, jejichž hodnota byla určována ve vztahu k americkému dolaru. Měny členských zemí Evropských společenství fluktovaly v maximálním rozmezí $\pm 2,25\%$ od své parity, zatímco vůči americkému dolaru bylo povolené kolísání v rozmezí $\pm 4,5\%$. Jinými slovy, užší rozpětí evropských měn se pohybovalo v širším rozpětí. Systém začal fungovat od 24. dubna 1972.

⁴ Pierre Werner-tehdejší komisař, lucemburský premiér a ministr financí

Obrázek 2: Had v tunelu – převzato z [6]

Had v tunelu však nezůstal dlouho ve své původní podobě. Nestabilní mezinárodní měnová situace a postupná devalvace dolaru byla příčinou toho, že roku 1973 musely některé státy z tohoto systému vystoupit. Had ještě zůstal po nějakou dobu zachován, ale jednotlivé státy z něj vystupovaly a zase vstupovaly, až se v něm nakonec udržely pouze silné měny (německá marka, dánská koruna). Neúspěch hada měl dopad na celou koncepci HMU a díky tomu Wernerův plán ztroskotat.

Roku 1979 vznikl Evropský měnový systém (EMS). Jednalo se o systém pevných, avšak zaměnitelných směnných kurzů. EMS byl postaven na existenci Evropské měnové jednotky (ECU), na systému směnných kurzů, systému intervence a existence různých úvěrových mechanismů. ECU je bezhotovostní, uměle konstruovaná veličina, vypočítávaná z měnového koše, který se skládá z pevně stanoveného podílu všech měn členských států, které se účastní EMS. Národní měny byly v ECU zastoupeny úměrně ke své ekonomické síle. Jejich podíl se měnil každých 5 let a odpovídal podílu, který měl hrubý domácí produkt (HDP) členské země na celkovém HDP společenství.

Mechanismus měnových kurzů (ERM) fungoval na základě tzv. paritní mřížky a byl nejdůležitější součástí systému. Měny zúčastněných zemí byly pevně svázané ve dvojicích (tzv. směnné kurzy) a tvořili paritní mřížku, v níž se mohly pohybovat ve flukтуаčním rozpětí $\pm 2,25$ % od kurzu ECU, která byla váženým průměrem měn EMS. Šíře flukтуаčního pásma informovala o tom, v jakém stádiu měnové integrace se členské státy nacházely. Také vypovídala i o vůli členských států k měnové a hospodářské integraci.

EMS, který byl vyhlášen v roce 1979, měnovou unií nebyl, pomohl však pro měnovou unií vytvořit podmínky tím, že zajistil větší vzájemnou stabilitu měn a větší koordinovanost a sblížování hospodářské a měnové politiky jednotlivých členských států.

Na jednání hlav států a předsedů vlád v červnu 1988 v Hannoveru učinila Evropská rada zásadní krok pro další rozvoj měnové integrace. Udělila mandát 17-ti člennému výboru expertů pod vedením tehdejšího předsedy Evropské komise Jacquese Delorse k tomu, aby během jednoho roku prozkoumali a předložili zprávu s návrhem konkrétních etap k uskutečnění HMU. Výbor předložil tzv. Delorovu zprávu 12. dubna 1989. Je příznačné, že zpráva ideově vycházela z Wernerova plánu a doporučovala třífázový plán, v němž se počítalo s větší koordinací hospodářské a měnové politiky, jež měla směřovat k vytvoření evropské měny a založení Evropské centrální banky.

V první etapě mělo dojít k využití možností EMS, zejména v důsledku vstupu všech států do mechanismu měnových kurzů. Ve druhé etapě měla být posílena koordinace hospodářských a rozpočtových politik a také zahájena institucionální příprava na zavedení společné měny. A třetí etapa měla přinést samotné dovršení měnové integrace členských zemí: zavedení společné měny, nebo alespoň pevnou fixaci kurzů národních měn.

1.3.1 Realizace projektu společné evropské měny

1. listopadu 1993 vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva, která vytvořila právní rámec pro HMU a pro jednotnou měnu. Touto smlouvou byl mj. přijat třístupňový přechod k HMU. Přičemž tyto etapy byly rozdílné co do obsahu i délky trvání. Zatímco první etapa nebyla z hlediska koordinace příliš náročná, ve druhé etapě byla učiněna nejdůležitější rozhodnutí a členské země měly splnit konvergenční kritéria.

1.3.1.1 Přípravná a startovací fáze

První fáze započala ještě před zahájením mezivládní konference o HMU podle propozic Delorovy zprávy, a to 1. července 1990. Tato fáze trvala do 31. prosince 1993. V ekonomické oblasti byla dokončena dlouholetá snaha o vytvoření jednotného vnitřního trhu s realizací volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu. Byly posíleny strukturální fondy za účelem výraznějšího omezení regionálních rozdílů uvnitř EU. Dalším prvkem byly koordinace rozpočtových politik členských států, v jejímž rámci mělo dojít k odstranění překážek, které by tomu bránily, s cílem dosáhnout konvergence základních makroekonomických ukazatelů.

Všechny měny členských států měly vstoupit do mechanismu měnových kurzů EMS a národní vlády byly vyzvány, aby eliminovaly omezení, která brání soukromému užívání ECU. Soukromá ECU nebyla sice nikde oficiálním platidlem, ale bankovní sektor s ní obchodoval jako s běžnou měnou a její cena byla určována podle nákupního a prodejního

kurzu. Některé státy ovšem kladly překážky při jejím využívání, například při povolování soukromých účtů v ECU. Tyto bariéry měly být během první etapy odstraněny. [6]

1.3.1.2 Přejídná a klíčová fáze

Tato fáze byla označována za nejdůležitější a nejnáročnější v přechodu k HMU. Trvala od 1. ledna 1994 do 31. prosince 1998. V této fázi byly vytvořeny institucionální, ekonomické a právní předpoklady pro zavedení jednotné měny, jelikož na začátku závěrečné etapy už došlo ke vzniku HMU.

V této etapě byl zaveden Evropský měnový institut (EMI), který byl jakýmsi předchůdcem ECB a na konci této etapy také zanikl. EMI začal koordinovat měnovou politiku a připravovat vznik ESCB a ECB.

V Madridu se 15. a 16. prosince 1995 konal summit Evropské rady, na němž bylo rozhodnuto, že jednotná měna ponese název „Euro“. Původně přijatý název zakotvený ve Smlouvě o EU zněl ECU. Toto pojmenování ovšem odmítlo Německo a během rok 1995 vyvolalo diskusi o novém názvu. Na tomto setkání byl také schválen plán závěrečného přechodu k HMU a současně bylo rozhodnuto, že třetí etapa začne 1. ledna 1999. Řada států měla s plněním konvergenčních kritérií značné problémy a ne všechny se do třetí fáze HMU dostaly v řádném termínu.

Na amsterodamském setkání Evropské rady 16. a 17. června 1997 byly mj. projednávány principy nového mechanismu směnných kurzů (tzv. ERM II), který se týkal zemí mimo eurozónu. V závěru druhé etapy, 2. a 3. května 1998, rozhodla Rada EU, že do HMU k 1. lednu 1999 vstoupí 11 členských zemí. Byli jimi Irsko, Německo, Nizozemí, Finsko, Francie, Rakousko, Belgie, Lucembursko, Španělsko, Portugalsko a Itálie. Hlavním ukazatelem pro vstup do závěrečné fáze HMU bylo plnění konvergenčních kritérií. Tyto kritéria nesplnily 2 země a to Řecko a Švédsko. Velká Británie a Dánsko využili své výjimky ve Smlouvě o EU a do závěrečné třetí fáze dobrovolně nevstoupili.

1.3.1.3 Závěrečná a cílová fáze

Třetí etapa byla zahájena 1. ledna 1999 neodvolatelným stanovením směnných kurzů mezi jednotlivými měnami členských států, které se účastnily měnové unie a stanovením pevného přepočítávacího koeficientu mezi národními měnami a eurem. K 1. lednu 2001 se k HMU po splnění konvergenčních kritérií připojilo jako dvanáctý člen Řecko. Jak se ovšem později zjistilo, řecká vláda poskytovala nepravdivé údaje o aktuálním rozpočtovém deficitu.

Tabulka 1: Přepočítací koeficienty mezi prvními zeměmi přijímacími euro – převzato z [6]

Stát	Měna	Ekvivalent za 1 euro
Irsko	IEP	0,787564
Německo	DEM	1,95583
Nizozemí	NLG	2,20371
Finsko	FIM	5,94573
Francie	FRF	6,55957
Rakousko	ATS	13,7603
Belgie	BEF	40,3399
Lucembursko	LUF	40,3399
Španělsko	ESP	166,386
Portugalsko	PTE	200,482
Řecko	GRD	340,75
Itálie	ITL	1936,27

Euro do této chvíle existovalo zatím v bezhotovostní formě a jednotlivé členské státy zatím platily v hotovostní formě svými národními měnami. Počínaje 1. lednem 2002 pak došlo k fyzickému zavedení eura do oběhu a zároveň k výměně národních bankovek a mincí za euro. Všechny státy se rozhodly fyzickou výměnu bankovek zkrátit na co nejkratší dobu. Především z důvodu velké zátěže všech zúčastněných subjektů (veřejnost, firmy, banky). Všem státům se výměnu podařilo zrealizovat do 28. února 2002.

Pohled na zásadní kroky měnové integrace ukazuje, jak složitým vývojem tato oblast evropské integrace prošla a je bezesporu úspěchem, že velká část Evropy již platí jednotnou měnou. Proces měnové integrace však i nadále pokračuje. V EU jsou ještě státy, které ještě euro nezavedly. Ať už z důvodu, že nesplňují konvergenční kritéria, nebo mají vyjednanou výjimku ze Smlouvy o EU (Velká Británie, Dánsko) anebo svůj příchod do eurozóny oddalují. Neexistuje totiž konkrétní termín, do kdy tak daná země musí učinit. Zásadní ale je, že tak učinit musí, narozdíl od již zmiňovaných dvou zemí s povolenou výjimkou. Česká republika si zatím nestanovila termín přijetí společné měny a je velmi pravděpodobné, že v důsledku finanční krize nebude schopna přijmout euro minimálně do roku 2015. Nejspíše se to do roku 2015 nepodaří žádné ze zemí EU. Tak, jak většina zemí řešila finanční krizi obrovskou fiskální expanzí, tak nebudou schopny splnit přinejmenším jedno kritérium a tím je deficit veřejných financí jako procento HDP, které by se mělo pohybovat nejvýše na 3 % HDP. Ani není reálné, že by EU předefinovala maastrichtská

konvergenční kritéria. Už jenom z důvodu, že současná situace v Řecku evropskou měnu oslabuje. Tudiž můžeme konstatovat, že Slovensko, které přijalo euro 1. ledna 2009, je na delší dobu poslední zemí, která společnou měnu přijala.

1.4 Eurobankovky a euromince

Eurobankovkami a euromincemi se reálně začalo platit od 1. ledna 2002. 3 roky před tím fungovalo euro v bezhotovostní formě. Od 1. ledna 2002 se eurobankovky a euromince stali zákonným platidlem pro 300 milionů obyvatel ve 12 státech EU. Po přistoupení Slovinska, Kypru, Malty a Slovenska se tento počet zvyšuje na současných 325 milionů obyvatel.

1.4.1 Euromince

Mince mají u všech zemí eurozóny stejný rozměr, hmotnost, sílu, tvar a provedení hrany. Ovšem pouze jedna strana mince je stejná pro všechny země, zatímco ta druhá je vyznačena národními symboly jednotlivých členských států eurozóny. Lze tedy určit, ve které zemi byla mince vydána Nicméně euromince platí ve všech státech eurozóny, bez ohledu na svou národní stranu. Za výrobu a vydávání euromincí jsou zodpovědné jednotlivé členské státy, kdy koordinační roli celého procesu zastává Evropská komise. Hodnoty euromincí mají tuto podobu:

- 1 cent (červená měď)
- 2 centy (červená měď)
- 5 centů (červená měď)
- 10 centů (žlutá)
- 20 centů (žlutá)
- 50 centů (žlutá)
- 1 EURO (vnitřní kruh bílý, vnější kruh žlutý)
- 2 EURO (vnitřní kruh žlutý, vnější kruh bílý)

Obrázek 3: Společná strana euromincí – převzato z [12]

Obrázek 4: Národní strana euromincí (Slovensko) – převzato z [15]

1.4.2 Eurobankovky

Za výrobu a distribuci eurobankovek je výhradně zodpovědná ECB. ECB se však do hotovostních operací s komerčními bankami nezapojuje, tudíž uvádění eura do oběhu i jeho skladování obstarávají centrální banky jednotlivých států eurozóny.

Obě strany eurobankovek jsou, narozdíl od euromincí, stejné pro všechny členské státy. Lící strany všech bankovek jsou propojeny společným námětem oken a portálů, které symbolizují evropského ducha otevřenosti a spolupráce. Rubové strany zobrazují různá provedení mostů, která symbolizují úzké vazby mezi jednotlivými státy Evropy a zbytkem světa. Grafické ztvárnění uvedených prvků nezobrazují žádnou reálnou architektonickou památku některého z členských států. Jednotlivé motivy připomínají architektonická období evropských dějin.

Bankovky jednotné měny jsou vydávány v těchto hodnotách:

- 5 EUR (šedá-antický motiv)
- 10 EUR (červená-románský motiv)
- 20 EUR (modrá-gotický motiv)
- 50 EUR (oranžová-renesanční motiv)
- 100 EUR (zelená-barokní motiv)

- 200 EUR (žlutá-rokokový motiv)
- 500 EUR (fialová-motiv architektury 20.století) [16]

Obrázek 5: Eurobankovky – převzato z [14]

2 Přínosy a náklady spojené s členstvím v měnové unii

2.1 Přínosy spojené s členstvím v měnové unii

Zpočátku je nutné říci, že kvantifikace potenciálních přínosů spojených se zavedením jednotné měny je dosti obtížná a řada odborníků je přesvědčena o tom, že potenciální přínosy je možné identifikovat až po 10-15 letech po zavedení jednotné měny. S ohledem na již jedenáctiletou zkušenost se zavedením společné měny v bezhotovostní formě (1999-2010) a osmiletou zkušenost v hotovostní formě (2002-2010) ve 12 zemích eurozóny, si již můžeme dovolit některé přínosy nejen identifikovat, ale i zjistit, zda-li se je daří v krátkém a středním období naplňovat.

Přínosy spojené se zavedením společné měny lze najít jak v rovině mikroekonomické, tak makroekonomické. Ovšem makroekonomické přínosy jsou obtížněji kvantifikovatelné a záleží u nich na řadě dalších skutečností, které nemají jednoznačnou vazbu na měnovou integraci. Zato přínosy v rovině mikroekonomické se dají vyčíslit poměrně snadno. Mezi nejvýznamnější přínosy spojené se zavedením společné měny patří odstranění transakčních nákladů spojených s existencí národních měn a snížení nejistoty spojené s neočekávanými změnami měnových kurzů. Mezi hlavní příjemce přínosů patří především podnikatelské subjekty, které vyváží své produkty do eurozóny, tedy do oblasti jednotného vnitřního trhu, ve kterém funguje volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob. [6]

2.1.1 Eliminace transakčních nákladů

Jak již bylo uvedeno, jedním z nejviditelnějších a nejlépe kvantifikovatelných přínosů zavedení společné měny je eliminace transakčních nákladů. V souvislosti s velikostí transakčních nákladů je nutné upozornit na skutečnost, že úspora získaná zavedením společné měny nebude stejná u všech zemí. Přínosy z eliminace transakčních poplatků rostou v závislosti na objemu a frekvenci použití dané národní měny jako mezinárodní platební jednotky, otevřenosti ekonomiky, efektivnosti směnářských služeb a konečně na variabilitě měnového kurzu národní měny.

Z výše uvedených důvodů budou přínosy spojené s eliminací transakčních nákladů vyšší u malých otevřených ekonomik, jako je Belgie, Lucembursko, Irsko, případně Nizozemí, a u ekonomik s nedostatečně rozvinutými finančními trhy, jako je Řecko, Portugalsko a Španělsko. Menší přínosy se pak dají očekávat u relativně velkých a uzavřených ekonomik jako je Francie a Německo, jejichž měny jsou stabilní a velmi

likvidní. Celkové přínosy, představující ušetřené finanční prostředky občanů a firem členských zemí za poplatky při směně jednotlivých národních měn, odhadovala Evropská komise ve výši 13-19 miliard ECU.

Za zmínku však stojí fakt, že zvýhodnění jedné skupiny subjektů přinese ztráty druhé straně. A tou byly banky, které při odstranění transakčních nákladů přišly o jeden ze zdrojů příjmů. Banky se tak snažily tento ušlý zdroj nahradit jiným nebo příjmy z transakčních poplatků udržet co nejdéle. Prováděli to tak, že za přeshraniční platby realizované v eurech účtovaly vyšší poplatky, než v rámci jednoho státu. Z tohoto důvodu provedla Evropská komise v roce 2001 šetření o vývoji transakčních poplatků spojených s přeshraničními platbami. Na základě negativních výsledků studie provedené v roce 2001 přijala Evropská komise nařízení č. 2560/2001 s platností od 1. července 2002. Od tohoto data jsou sjednoceny poplatky za přeshraniční a vnitrostátní převody EUR v rámci HMU do částky 12 500 EUR. [6]

2.1.2 Transparentnost cen

Zavedení jednotné měny přináší velké zjednodušení v porovnávání cen. Spotřebitel již nemusí znát hodnotu měnového kurzu k tomu, aby mohl srovnat cenu stejného typu výrobku u nás a v Německu.

Tabulka 2: Vnitrostátní a mezinárodní relativní cenové rozdíly u vybraných položek zboží (bez DPH) v roce 2000 – převzato z [6]

Vybrané položky zboží	Cenové rozdíly mezi členskými státy (%)	Cenové rozdíly uvnitř členských států (%)
Zboží v supermarketech		
Evian-minerální voda	43	4
Rexona deodorant	21	2
Sensodyne zubní pasta	21	2
Colgate-zubní pasta	14	4
Tyčinka Mars	21	2
Coca-cola	21	4
Pedigree Pal-krmivo pro psy	10	2
Elektronika		
Phillips Audio Systém	28	20
Sony Audio Systém	38	25
Panasonic-CD přehrávač	40	11
Philips-CD přehrávač	56	20
Phillips TV	41	22
Sony TV	33	19
Panasonic-videokamera	22	26
Sony-videokamera	44	25

Druhý sloupec vyjadřuje největší cenové rozdíly mezi nejlevnějším a nejdražším místem prodeje v rámci všech členských států EU. Třetí sloupec vyjadřuje největší cenové rozdíly v rámci jednoho státu. Z tabulky je patrné, že cenové rozdíly jednoho druhu zboží se v jednotlivých členských státech EU liší přibližně o 30 %. Zatímco rozdíly cen zboží v rámci jednoho členského státu jsou asi 10-15 nižší. Nabízí se otázka, zda-li po zavedení jednotné měny dojde v dlouhém období k úplné konvergenci⁵ cen? Určitě ne. I když spotřebitelé spatřují rozdíly v cenách zboží a služeb v jednotlivých segmentech eurozóny, překážkou pro ně bývají transakční náklady. Obyvatel Mnichova ví, že za návštěvu kadeřníka zaplatí ve svém městě například 80 EUR. Ví ovšem, že v Madridu by za stejnou službu zaplatil pouze 40 EUR. V tomto případě však vážit cestu do Madridu s největší pravděpodobností nebude. Kromě ceny za letenku totiž musí počítat i s časem stráveným na cestách, tzv. náklady ušlé příležitosti.⁶ Proti sblížení cen působí a budou působit i další faktory. Pokud bychom zůstali u stejného příkladu, tak v případě přesunu španělského kadeřníka do Mnichova není možné, aby své služby poskytoval za stejnou cenu jako v Madridu. Cena některých služeb je dána náklady pracovní síly, pronájmem prostor apod.

Využití cenových rozdílů a tlak na jejich sblížení působí pouze v příhraničních oblastech. Je zřejmě ekonomické, navštívit hodinu vzdálenou sousední zemi za účelem levnějšího natankování benzínu, a návštěvu sousední země spojit s levnějším obědem. Co se týče cenového srovnávání převážně spotřebního zboží, tak tyto rozdíly nejsou vnitrostátně nijak výrazné. Rozdíl spočívá v chování obchodních firem uvnitř členských států. Maloobchodní trhy jsou většinou velmi segmentované. Řetězce provádí celostátní reklamní kampaně a určují ceny pro celý národní trh jednotně.

Celoevropskému pojetí marketingové a reklamní strategie brání doposud bariéry, jako jsou rozdíly v kupní síle, různé nákupní zvyklosti, jazyky apod. Na výše uvedených příkladech je patrné, že zavedení jednotné měny přináší jednodušší srovnání cen, avšak existence hranic, rozdílných nákupních priorit, rozdílné kupní síly apod. nezajistí plnou cenovou konvergenci ani v dlouhém období. Přínosy v této oblasti proto zatím zůstávají omezené.

⁵ Cenovou konvergencí je zde myšleno sjednocení nominálních cen stejného typu zboží.

⁶ Tzv. náklad ušlé příležitosti znamená, že čas strávený cestou jsme mohli využít k jiné aktivitě (užívat volného času, pracovat-zvýšení příjmu)

2.1.3 Přínosy spojené s eliminací kurzového rizika

Odstranění kurzového rizika je jedním z hlavních důvodů, proč se jednotná měna zavedla. Kurzové riziko je chápáno jako variabilita neočekávaných změn měnových kurzů. Rozhodujícím faktorem ovlivňujícím kurzové riziko je neschopnost po delší dobu odhadovat budoucí vývoj měnových kurzů s vysokou pravděpodobností. Eliminace kurzového rizika by následně měla podpořit vzájemný obchod a zprostředkovaně i ekonomický růst doprovázený růstem zahraničního obchodu a přílivem zahraničního kapitálu. Obecně růst kurzového rizika vede k tomu, že investoři i exportéři uzavřou obchody pouze za předpokladu nadprůměrného výnosu. V takovém případě ale nebude celá řada investic a mezinárodních obchodních transakcí vůbec realizována. [6]

Mezi členskými zeměmi HMU dochází k plnému odstranění kurzového rizika v důsledku neočekávaných změn. Euro v Německu nemůže nominálně zhodnotit/znehodnotit vůči Euru ve Francii.

2.1.4 Růst vzájemného obchodu a ekonomický růst

Poměrně hodně diskutovanou otázkou je problematika vztahu mezi zavedením společné měny a růstem vzájemného obchodu. Na ekonomický růst by teoreticky měli působit 2 předchozí uváděné faktory: eliminace kurzového rizika a snížení transakčních nákladů. Na růst vzájemného obchodu však nemají vliv pouze tyto dva faktory, ale řada dalších, mezi něž patří například velikost HDP, vzdálenost, obchodní omezení, jazyk a další. Jedná se tedy spíše o nepřímé efekty spojené se zavedením společné měny.

Vztah mezi členstvím v měnové unii a ekonomickým růstem souvisí se snížením nejistoty o budoucím vývoji měnových kurzů. To ve svém důsledku snižuje riziko a tím působí na ekonomický růst.

2.2 Náklady spojené s členstvím v měnové unii

Jsou to takové negativní dopady na ekonomiku, které jsou vyvolány zavedením jednotné měny euro. Mezi tyto negativní dopady patří především ztráta autonomní měnové politiky a ztráta kurzové politiky, riziko vnímané inflace a administrativní a technické náklady přechodu na euro.

2.2.1 Ztráta autonomní měnové politiky a ztráta kurzové politiky

Centrální banky používají nástroje měnové a kurzové politiky za účelem stabilizace makroekonomického prostředí daného státu, přičemž impulsem ke změně nastavení těchto

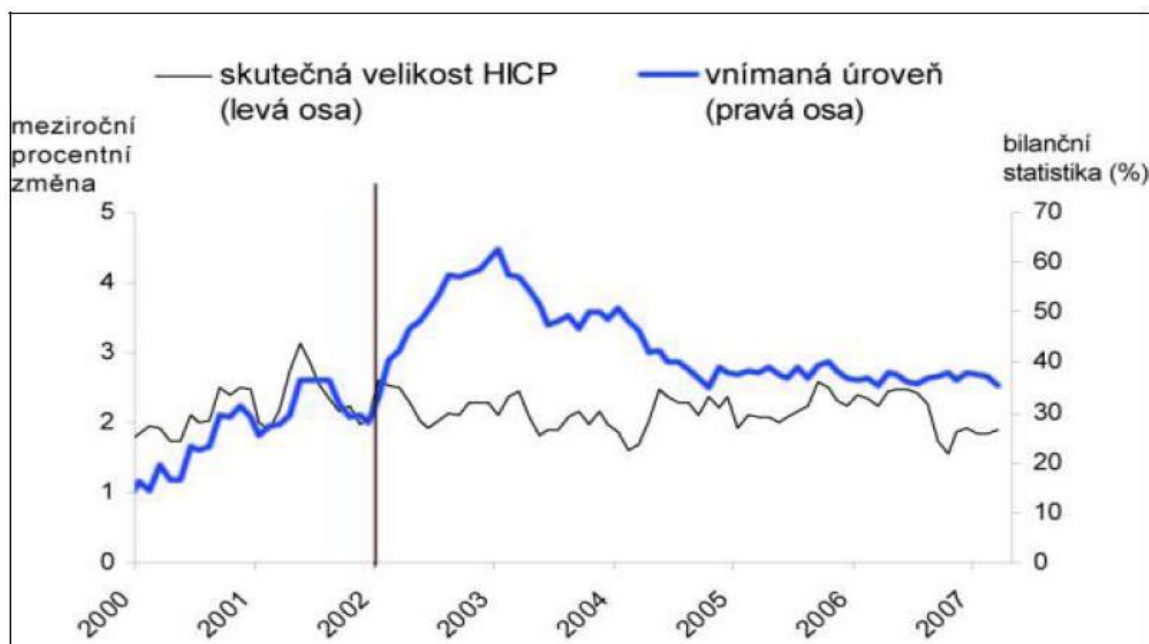
nástrojů (klíčové úrokové sazby, peněžní zásoba v ekonomice, měnové kurz apod.) nejčastěji bývají neočekávané události vznikající uvnitř i vně ekonomiky státu. Například snížení úrokových sazeb podporuje ekonomický růst tím, že se sníží náklady na obstarání kapitálu potřebného k financování investic a současně podněcuje soukromou spotřebu. Devalvace měny coby nástroj kurzové politiky zase krátkodobě podporuje konkurenceschopnost domácích vývozců, jelikož dělá jejich produkty levnějšími oproti produktům oceněným v jiných měnách. Nástroje měnové a kurzové politiky jsou proto v krátkém časovém období důležitým faktorem pro udržení nebo obnovení makroekonomické stability. [10]

Po přijetí eura bude muset daná země akceptovat kurzovou a měnovou politiku Eurosystemu a zcela tím ztratí svou vlastní kurzovou politiku.

2.2.2 Riziko vnímané inflace

Mezi obyvateli je zabudováno už v současnosti očekávání, že zavedení eura povede ke zdražení. Například v Německu je známý pojem, který se v médiích objevuje do dneška-euro teuro. Tento pocit je spojen s tím, že většina obyvatel Německa, Rakouska a dalších zemí eurozóny získala subjektivní pocit, že po zavedení jednotné měny došlo k jednorázovému růstu cen. Je pravda, že jsou identifikovány sektory, kde obchodníci zneužili zavedení eura a jednorázově navýšili ceny. Jednalo se především o pohostinství či různé typy služeb. Na zvýšení inflace se to však nepodepsalo. Lidé jsou totiž více vnímaví na jednorázové nákupy, které realizují každý den. A pokud u nich roste cena, tak to snadno zpozorují⁷. Na druhou stranu už tolik nevnímají to, že některé ceny poklesly díky tomu, že se trh více otevřel.

⁷ Vnímaná inflace-taková inflace, kterou občané subjektivně pocítují. Je vnímána nejčastěji při zdražení zboží či služeb každodenní spotřeby (potraviny, kadeřník, taxi)

Obrázek 6: Srovnání skutečné a vnímané inflace v zemích zavádějících euro v roce 2002 – převzato z [10]

2.2.3 Administrativní a technické náklady přechodu na euro

Podnikatelé, finanční instituce i instituce veřejného sektoru budou muset přizpůsobit své softwarové programy pro účetnictví, daňová přiznání, fakturace apod. tak, aby tyto programy byly schopné pracovat se dvěma měnami, a to v období půl roku před zavedením jednotné měny a celý jeden rok po jeho zavedení. V obchodech, katalogích nebo na internetu budou muset být zobrazeny dvojí ceny. A to z toho důvodu, aby si veřejnost na budoucí měnu zvykala postupně. Další náklady jsou spojené se šířením informací o zavedení eura. Veřejnost musí být obeznámena s termínem zavedení eura, dobou duální cirkulace obou měn, podobou eurobankovek a euromincí a dalšími skutečnostmi, kvůli kterým bude muset vláda realizovat rozsáhlou informační kampaň. Podnikatelé budou také čelit zvýšeným nákladům na zajištění informovanosti zákazníků o nových cenách v eurech. Ať už se bude jednat o vytištění nových letáků, jídelních lístků, nebo úpravu cen uváděných na internetových stránkách.

3 Postup České republiky v přípravách na zavedení eura

Před 5 lety (2005) si mnoho lidí myslelo, že už dnes bude Česká republika v eurozóně. Za tu dobu jsme se však k euru nepřiblížili ani o krok. Politici nejprve stanovili termín přijetí jednotné měny na rok 2009, poté 2010. Následně se mluvilo o letech 2012 či 2013. Teď už se oficiálně ani o žádném roce nemluví. Vstupem do Evropské unie na sebe ČR převzala také závazek účastnit se třetího stupně HMU, jejíž součástí je nahrazení národní měny měnou jednotnou. ČR přitom patří k zemím, na které se vztahuje výjimka z pravidel fiskální a měnové politiky, která se týká těch členských států, které nesplňují podmínky nezbytné pro zavedení jednotné měny. Postoj české veřejnosti k přijetí eura je spíše skeptický. Jedním z hlavních důvodů negativního postoje k zavedení jednotné měny je v současné chvíli probíhající vliv finanční krize a to z následujících důvodů:

- finanční krize působí jako asymetrický šok, díky němuž se zvyšuje potřeba samostatné měnové a kurzové politiky
- zvyšují se rizika plynoucí ze zapojení koruny v ERM II.
- finanční krize může mít negativní důsledky na sladěnost ekonomik v případě, že by vedla k uvolnění fiskální disciplíny. [3]

Již před vypuknutím finanční krize se česká ekonomika při rekordním růstu ekonomiky potýkala se značným deficitem veřejných financí. Je tedy logické, že při nynějším hospodářském propadu bude schodek ještě hlubší.⁸

3.1 Volba scénáře zavedení eura v ČR

Důležitým krokem při přípravách na zavedení eura je také volba scénáře přechodu na jednotnou měnu. Členský stát si může vybrat ze tří možných variant:

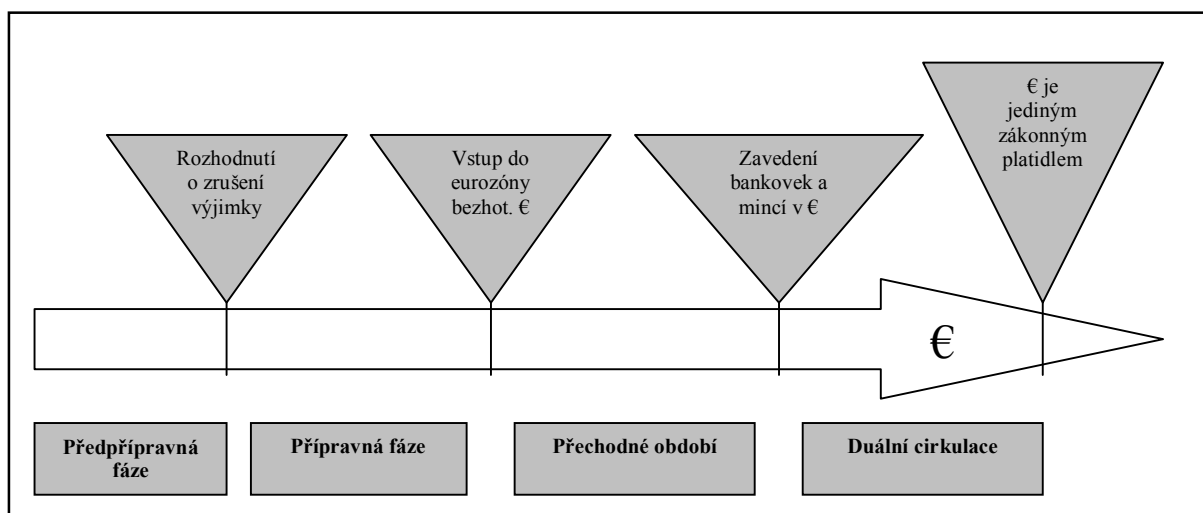
- scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář)
- jednorázový přechod na euro (tzv. velký třesk či též Big Bang)
- jednorázový přechod na euro s využitím tzv. doběhu (Phasing Out)

3.1.1 Scénář s využitím přechodného období

Euro je nejprve zavedeno v bezhotovostní podobě, přičemž národní měna se stává podjednotkou eura. V přechodném období mezi bezhotovostním a hotovostním zavedením eura o maximální délce tří let si zachovávají platnost národní bankovky a mince.

⁸ Plnění kritéria deficitu veřejných financí podrobněji popisuje kapitola 3.2.4.

Eurobankovky a euromince nejsou oficiálním platidlem. V bezhotovostním styku ale je možné využívat jak národní měnu, tak i euro. Dlužné částky na účet věřitele je možné hradit jak v eurech, tak v národní měně. Částka je připsána v měně, ve které je veden účet věřitele. Případný přepočet se provede na základě přepočítacích koeficientů. Z tohoto ustanovení jsou úvěrové instituce povinny vést účty ve dvou měnách, přičemž za přepočet si nemohou vybírat kurzové poplatky. [11]

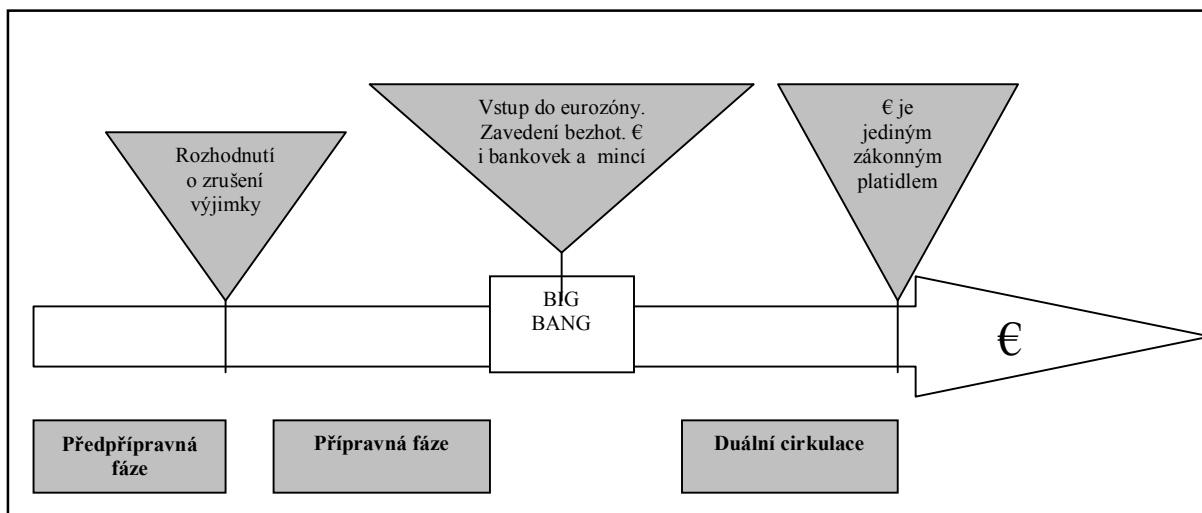

Obrázek 7: Madridský scénář zavedení eura – převzato z [11]

3.1.2 Jednorázový přechod na euro

Ve scénáři „velkého třesku“ se euro začíná používat ke stejnému dni v bezhotovostní i hotovostní formě. Od okamžiku zavedení eura nastává v dané zemi období duální cirkulace, během kterého obíhá v zemi euro i národní měna. Po ukončení tohoto období se jedinou oficiální národní měnou stává euro. Ve srovnání s madridským scénářem je tato varianta náročnější na koordinační a přípravné práce, jelikož všechny subjekty veřejného i soukromého sektoru budou muset být schopny přejít z národní měny na euro prakticky v jednom okamžiku.

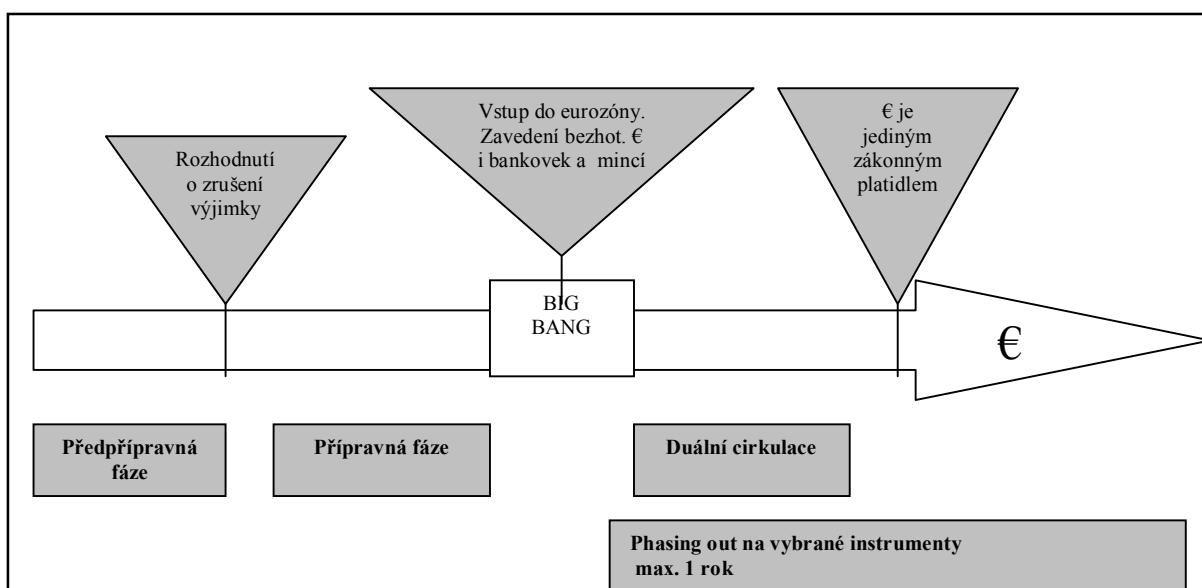
Tento scénář je od roku 2004 jednoznačně preferován. Slovinsko jako první zavedlo euro prostřednictvím tohoto scénáře (1. ledna 2007). Od té doby přistoupili do eurozóny ještě Malta s Kyprem (1. ledna 2008) a Slovensko (1. ledna 2009). Ve Slovinsku se totiž potvrdilo, že se jedná o levnější variantu.

Obrázek 8: „Velký třesk“ – převzato z [11]

3.1.3 Jednorázový přechod na euro s využitím tzv. doběhu

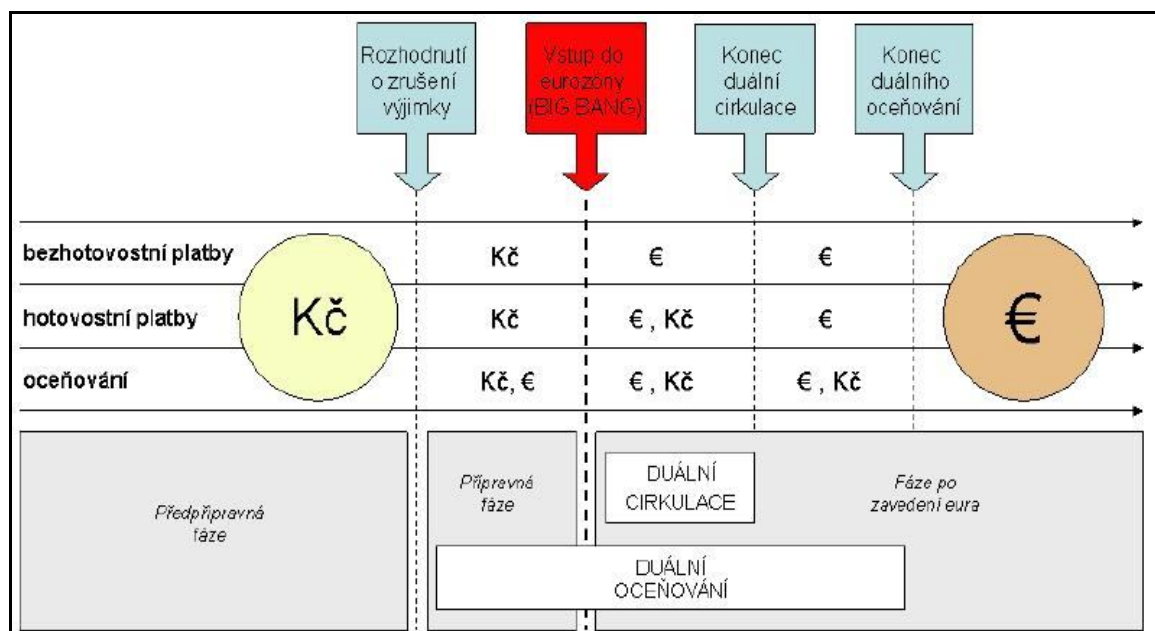
Fáze postupného zrušení je možná pouze při volbě scénáře „velký třesk“, nelze jej kombinovat s madridským modelem. Je to model, kdy po určitou dobu po zavedení eura (maximálně však do jednoho roku) je možné používat například faktury, smlouvy, účtenky a jiné nástroje v národní měně. Jde tedy o jakousi výjimku z obecné zásady, že po zavedení hotovostního eura již nelze používat národní měnu v nových právních nástrojích. Užití této zásady by mělo být časově i věcně omezeno pouze na určité oblasti (např. fakturace malých podnikatelů či živnostníků). Placení a účtování je však nutné provádět v eurech. [11]

Obrázek 9: „Phasing Out“ – převzato z [11]

3.1.4 Harmonogram zavedení eura v České republice

Euro bude v České republice zavedeno pomocí jednorázového přechodu na euro, což znamená, že se ve stejném okamžiku začne platit eurem v bezhotovostní i hotovostní formě.

Obrázek 10: Scénář jednorázového zavedení eura, tzv. "velký třesk" – převzato z [11]

1. fáze- PŘEDPŘÍPRAVNÁ

Předpřípravná fáze je období mezi stanovením pevného termínu pro zavedení eura vládou a rozhodnutím evropských institucí, že Česká republika vyhověla všem podmínkám pro zavedení eura. V této fázi je jediným zákonným platidlem česká koruna, ovšem v zemi již probíhají intenzivní technické přípravy na zavedení eura.

2. fáze- PŘÍPRAVNÁ

Tato fáze začíná zrušením výjimky na zavedení eura a končí začátkem následujícího roku, kdy se zahajuje výměna českých bankovek a mincí za eurobankovky a euromince. Přibližná délka trvání této fáze bude přibližně 6 měsíců. Splní-li Česká republika konvergenční kritéria pro přijetí eura, stanoví následně Rada EU oficiální přepočítací koeficient ve tvaru 1 EUR= XX,XXXX CZK. V této fázi je jediným zákonným platidlem zatím stále česká koruna. Uzákoněno je duální označování cen. To znamená, že ceny zboží v obchodech, restauracích, údaje na výplatních páskách, konečné zůstatky na výpisech

z bankovních účtů atd. jsou uváděny souběžně v korunách i v eurech s využitím stanoveného přepočítacího koeficientu.

3. fáze- OBDOBÍ DUÁLNÍ CIRKULACE

Národní plán vyhrazuje pro toto období délku dvou kalendářních týdnů. V průběhu této fáze bude stahováno korunové oběživo a zároveň budou do oběhu zaváděny eurobankovky a euromince. Při hotovostním placení lze používat českou korunu i euro, obchodníci však budou mít povinnost vracet zákazníkům pouze eura. Platby v bezhotovostní formě už jsou prováděny pouze v eurech. Nadále probíhá duální označování cen.

4.fáze- OBDOBÍ DO UKONČENÍ DUÁLNÍHO OZNAČOVÁNÍ

V této fázi platí povinnost duálního označování cen. Pro toto období je příznačné, že se při všech platbách používá výhradně euro. České koruny jsou za eura nadále směňovány v bankách a na pobočkách České národní banky.

5. fáze- PLNĚ FUNKČNÍ EURO

V poslední fázi jsou všechna přechodná opatření ukončena a euro již obíhá jako plnohodnotná měna. České koruny mohou být směňovány za eurobankovky a euromince už pouze na pobočkách České národní banky.

3.2 Maastrichtská konvergenční kritéria a jejich plnění v ČR

Splnění konvergenčních kritérií zeměmi, které chtějí vstoupit do třetí etapy HMU, má vést ke snížení rizika narušení stability existující měnové unie. O tom, zda jsou konvergenční kritéria plněna, rozhoduje Evropská centrální banka společně s Evropskou komisí. Kritéria mají dále zajistit vyvážený hospodářský vývoj v rámci HMU a předejít napětí mezi jednotlivými členskými státy HMU. Členské státy musí před přijetím společné evropské měny splnit pět kritérií. Základní kritéria jsou dvě v měnové oblasti (inlace a dlouhodobé úrokové sazby), dvě v oblasti fiskální (schodek veřejných rozpočtů, veřejný dluh) a požadavek kurzové stability (účast v ERM II).

3.2.1 Kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace, sledovanou během jednoho roku

před šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 % míry inflace tří členských států s nejnižším tempem inflace. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen (HICP) na srovnatelném základě, který bere v úvahu rozdílnosti v národních definicích.

Tabulka 3: Harmonizovaný index spotřebitelských cen – převzato z [9]

(průměr posledních 12 měsíců proti průměru předešlých 12 měsíců ke konci období, růst v %)

	2006	2007	2008	8/2009	2009	2010	2011	2012
Průměr 3 zemí EU s nejnižší inflací	1,4	1,3	2,6	0,2	0,1	0,7	1,2	1,2
Hodnota kritéria	2,9	2,8	4,1	1,7	1,6	2,2	2,7	2,7
Česká republika	2,1	3,0	6,3	2,2	0,6	1,2	1,6	1,8

Inflační kritérium se nepodařilo splnit v letech 2007 a 2008. Jeho plnění v následujících letech je ale prognózováno jako bezproblémové. Příčinou vysoké inflace v roce 2008 byl vysoký růst cen energetických surovin, který byl jenom z části kompenzován apreciačním trendem kurzu koruny. Mezi další příčiny růstu inflace v roce 2008 patřil například růst regulovaných cen, zavedení poplatků ve zdravotnictví nebo zvýšení sazby DPH z 5 % na 9 %. Současná hospodářská krize a s ní spojená možnost vyšší volatility kurzu koruny může mít dopady na zvýšení inflace, ale ne v takovém rozsahu, aby plnění tohoto kritéria bylo ohroženo.

3.2.2 Kriterium stability měnového kurzu

Kriterium stability kurzu měny a účasti v ERM II znamená, že měna musí být udržována v povoleném flukтуаčním pásmu $\pm 15\%$ od centrální parity v rámci mechanismu měnových kurzů. Česká koruna se zatím do mechanismu směnných kurzů nezapojila, proto také nemá stanovenou centrální paritu k euru, vůči níž by se sledovaly fluktuace od dané parity. Pro plnění tohoto kritéria bude velmi důležité načasování vstupu do mechanismu ERM II a vhodné zvolení centrální parity. Délka setrvání členské země EU v mechanismu směnných kurzů je stanovena minimálně na 2 roky. Vláda ČR a ČNB se shodují na setrvání koruny v tomto systému co nejkratší nutnou dobu.

Výkyvy kurzu v poslední době ukazují, že v době finanční krize může být plnění kritéria stability měnového kurzu obtížné. Centrální banky budou raději svou měnu vůči euru depreciovat, aby podpořily domácí export. Dobrému načasování vstupu do ERM II tedy bude předcházet klidnější situace na světových finančních trzích.

Nominální měnový kurz české měny se ovšem dá zjistit, a to pomocí hypotetické centrální parity koruny vůči euru (CZK/EUR), jež je stanovena na základě průměrné denní hodnoty kurzu pro období 2006-2008. Lze tedy teoreticky sledovat, zda by ČR kritérium stability měnového kurzu v daném časovém horizontu splňovala. [9]

Obrázek 11: Nominální měnový kurz CZK/EUR * - převzato z [9]

*Poznámka *: Pohyb kurzu v grafu směrem nahoru znamená, že koruna apreciuje.*

3.2.3 Kriterium dlouhodobých úrokových sazeb

Kriterium dlouhodobých úrokových sazeb znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více jak dvouprocentní úrokovou sazbu tří členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých vládních dluhopisů.

Tabulka 4: Dlouhodobé úrokové sazby [9]

(průměr posledních 12 měsíců proti průměru předešlých 12 měsíců ke konci období, růst v %)

	2006	2007	2008	08/2009	2009	2010	2011	2012
Průměr 3 zemí EU s nejnižší inflací	4,2	4,4	4,2	4,2	4,1	4,7	5,2	5,2
Hodnota kritéria	6,2	6,4	6,2	6,2	6,1	6,7	7,2	7,2
Česká republika	3,8	4,3	4,6	4,7	4,9	4,3	4,3	4,3

Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb Česká republika bez problémů plní a stejný závěr lze udělat i pro nadcházející období.

3.2.4 Fiskální kritérium

Fiskální kritérium se skládá ze dvou částí, které musí být splněny současně:

- **Kritérium veřejného deficitu** znamená, že poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 3 %.
- **Kritérium hrubého veřejného dluhu** znamená, že poměr vládního veřejného dluhu v tržních cenách k hrubému domácímu produktu nesmí překročit 60 %.

Tabulka 5: Deficit soustavy veřejných financí [9]

(v % k HDP)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hodnota kritéria	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-2,6	-0,7	-2,0	-6,6	-5,3	-5,6	-5,5

Z tabulky je patrné, že kritérium deficitu vládního sektoru není plněno. Kromě doposud nevyřešených strukturálních problémů českých veřejných financí vládní sektor aktuálně čelí výpadku daňových příjmů. K tomu dochází především vlivem nepříznivého hospodářského vývoje v ČR. Střednědobý výhled státního rozpočtu pro roky 2010-2012 sice předpokládá určitou stabilizaci deficitu veřejných financí, ovšem pro plnění konvergenčních kritérií jsou tyto údaje nepřijatelné. Do budoucna bude nutné se zaměřit na vyšší rozpočtovou disciplínu a přijetí dalších opatření ke snížení deficitu veřejných financí. Každoroční vysoký deficit sektoru vládních institucí totiž zásadním způsobem přispívá ke zvyšování veřejného dluhu. S jeho plněním zatím ČR neměla problémy, ovšem v důsledku krize se dynamika vývoje veřejného dluhu zvyšuje. Vyřešení strukturálních problémů veřejných financí je z hlediska sladění ekonomiky ČR s ekonomikou eurozóny naprosto zásadní.

Tabulka 6: Vládní dluh [9]

(v % k HDP)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hodnota kritéria	60	60	60	60	60	60	60
Česká republika	29,6	29	30	35,6	39,6	42,1	44,3

S plněním kritéria vládního dluhu dosud ČR neměla problémy. Vládní dluh se v posledních letech stabilizoval okolo hodnoty 30 % HDP. Výši vládního dluhu však výrazně ovlivňuje vývoj deficitu veřejných financí, u kterého se od letošního roku očekává prudký nárůst. Ve srovnání s ostatními zeměmi náš veřejný dluh není tak vysoký, ovšem současná finanční krize zapříčiňuje dynamiku jeho růstu. Také je nutno počítat se skutečností, že v posledních letech se dynamika růstu dluhu citelně zpomalovala vysokými privatizačními příjmy. Tento efekt ale s končícím privatizačním procesem vyprchává, tudíž je nutné nebrat plnění tohoto kritéria na lehkou váhu. [9]

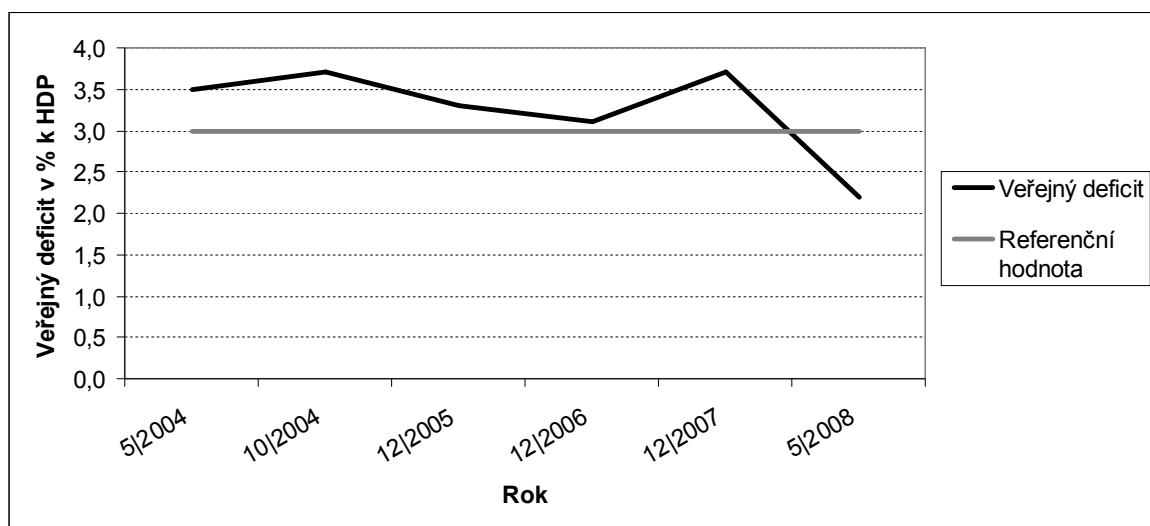
Při rozhodování o vstupu do HMU by země měly zvolit takovou chvíli, kdy bude eliminováno riziko narušení její vlastní makroekonomické stability. Země vstupující do eurozóny ztrácí autonomii v oblasti monetární a kurzové politiky, tudíž ztrácí svou konkurenceschopnost změnami kurzu, a současně úrokové sazby budou stanovovány na úrovni eurozóny. Tudíž by si každá země měla stanovit co možná nejvhodnější okamžik vstupu do eurozóny. Optimální okamžik sice stanovit nelze, ale každá země by si měla stanovit míru rizika výskytu ekonomických šoků, jejichž dopad by byl na národní ekonomiku odlišný od dopadu na eurozónu jako celek. Na základě schopnosti vyrovnat se s danými šoky národní ekonomiky je potom možné odhadnout stupeň ekonomické sladění dané země s eurozónou. Ve chvíli, kdy bude stupeň sladění s eurozónou dostatečný, mělo by zemi vstupující do HMU přinést jednoznačné výhody.

4 Působnost eura ve dvou vybraných zemích eurozóny

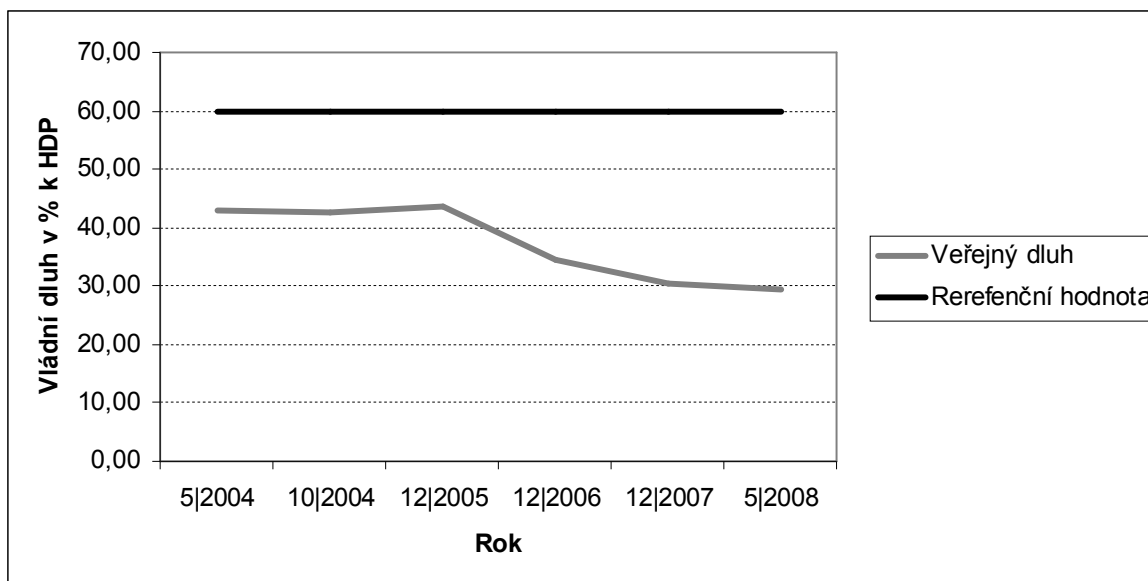
4.1 Euro na Slovensku

Slovensko se 1. ledna 2009 stalo poslední zemí, která dosud rozšířila eurozónu. Rozsáhlé hodnocení dopadů zavedení eura však podle mnohých odborníků bude možné učinit až za šest až deset let. Nicméně na úrovni makroekonomických dat lze konstatovat, že doposud se zavedení jednotné měny na Slovensku obešlo bez odlišností od vývoje v jiných zemích. Slovákům se přechod na euro podařil velmi dobře v rovině technické i organizační. I samotná působnost eura je na Slovensku vnímána pozitivně. Nejprve sice byla nová měna spojována s očekáváním růstu cen zboží a služeb. Ovšem těsně před přijetím eura zahájila vláda premiéra Roberta Fica masivní kampaň zaměřenou na podporu eura. Mimo jiné také zákonem zakázala bezdůvodně zvyšovat ceny. Za jeho nedodržení nasadila pokutu až do výše 60 000 EUR a výrazné obohacení bylo možné potrestat odnětím svobody až na 3 roky.

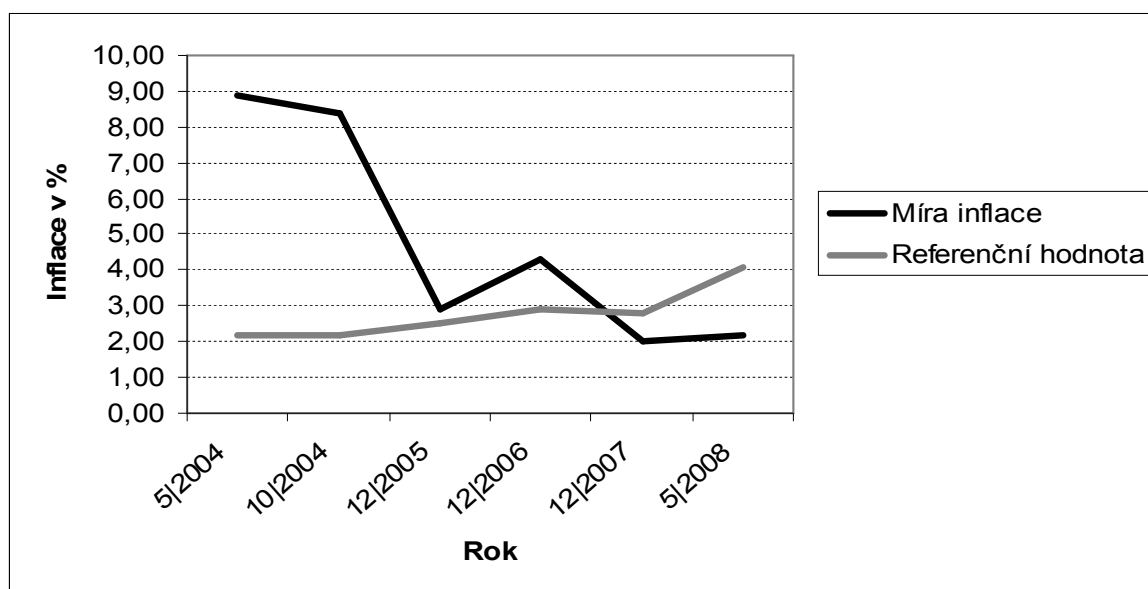
Ke schopnosti plnit Maastrichtská konvergenční kritéria pomohla Slovensku řada provedených reforem. Ty pomohly konsolidovat veřejné finance. Jedná se především o daňovou reformu, reformu důchodového systému a rozsáhlé změny v sociálním systému, zdravotnictví a školství.

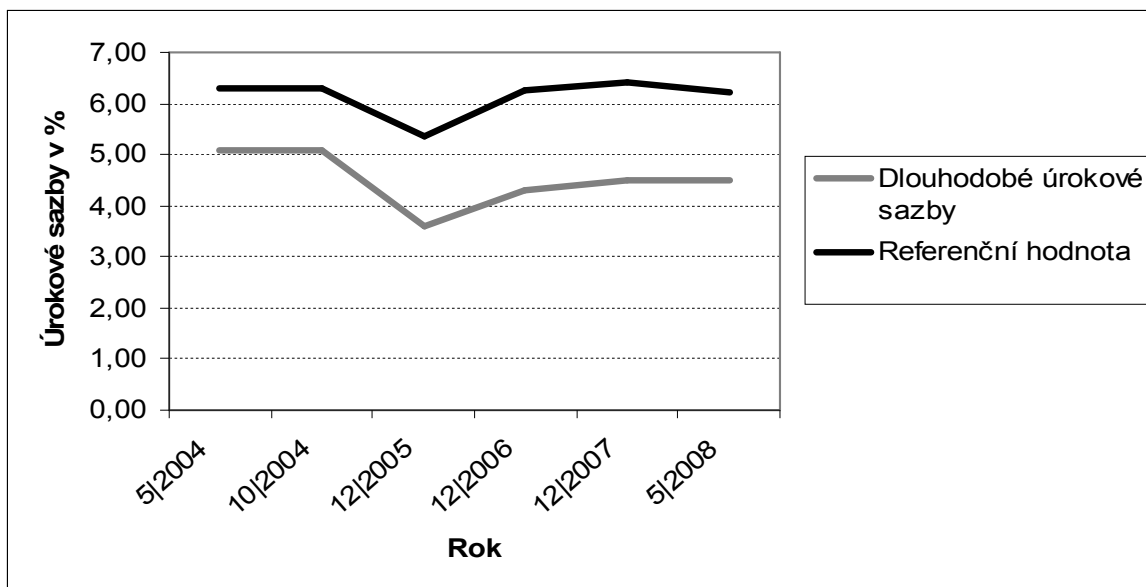
Graf 1: Plnění kritéria veřejného deficitu

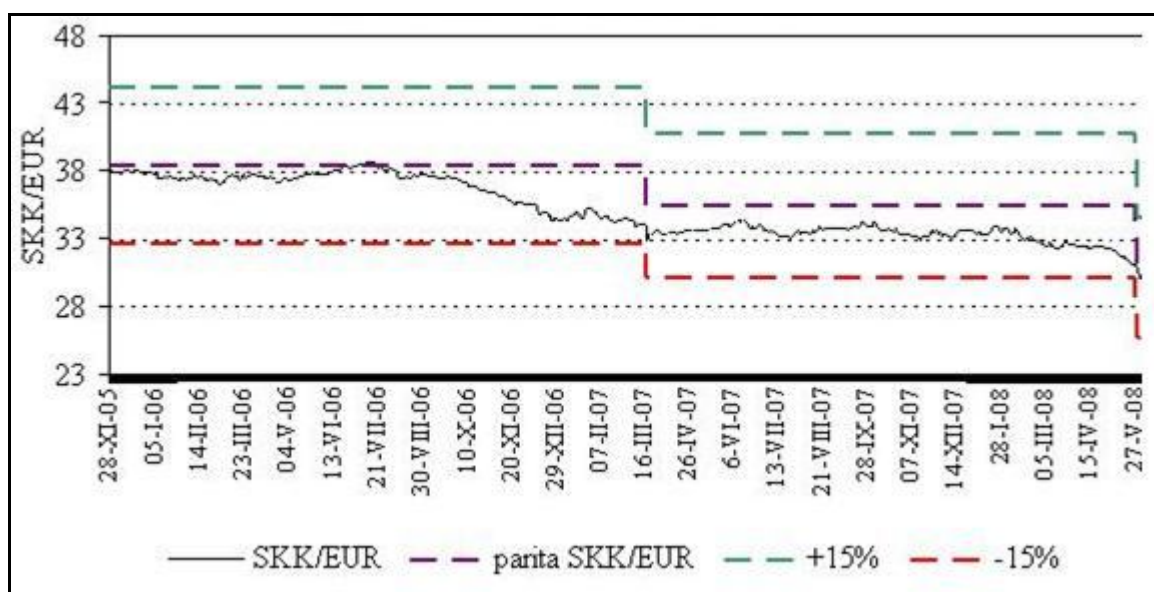
Graf 2: Plnění kritéria veřejného dluhu

Graf 3: Plnění kritéria cenové stability

Graf 4: Plnění kritéria dlouhodobých úrokových sazeb

Obrázek 12: Vývoj kurzu SKK/EUR v ERM II. – převzato z [22]

4.1.2 Bezprostřední vlivy zavedení eura na slovenskou ekonomiku

Euro zvyšuje důvěru. Slovensko má nejvyšší ratingové hodnocení mezi zeměmi Visegrádské čtyřky⁹ a to od všech světových ratingových agentur. Pro zahraniční

⁹ Visegrádská čtyřka je aliance čtyř států střední Evropy: Slovensko, Česká republika, Polsko a Maďarsko

společnosti se existence eura stává významným faktorem při rozhodování o umístění svých investic.

Tabulka 7: Ratingové hodnocení zemí Visegrádské čtyřky – převzato z [18]

	Standard & Poor's	Moody's	Fitch Rating	R&I	JCR
Slovensko	A+ stabilní výhled	A1 stabilní výhled	A+ stabilní výhled	A stabilní výhled	A+ stabilní výhled
Česká republika	A stabilní výhled	A1 stabilní výhled	A+ stabilní výhled	A stabilní výhled	A pozitivní výhled
Polsko	A- stabilní výhled	A2 stabilní výhled	A- stabilní výhled	A- stabilní výhled	A- stabilní výhled
Maďarsko	BBB- negativní výhled	Baa1 negativní výhled	BBB negativní výhled	BBB+ negativní výhled	BBB+ negativní výhled

Aspekty konkurenceschopnosti. Slovensko přijímalo jednotnou měnu přibližně ve stejné chvíli, kdy přišla ekonomická krize. Kurz slovenské koruny byl vůči euru zafixován na poměrně vysoké úrovni a to ve výši **30,1260 SK**. Takto nastavený kurz Slováky do určité míry ochudil. V této výši se totiž přepočítávaly mj. platy, důchody či úspory. Při takto nastaveném kurzu byla výše stotisícové úspory v bance ve slovenských korunách přepočtena na přibližných 3320 EUR. Pokud by byl zafixovaný kurz nastaven pouze o 50 haléřů dolů, tedy na 29,6260 SK, činila by výše úspor přibližně 3375 EUR. Takto se také především v příhraničních oblastech Slovenska rozmohl tzv. nákupní turismus, kdy lidé více sledují, jaké jsou výkyvy v měnách sousedních zemí. A pakliže některý kurz deprecioval, bylo pro ně výhodnější nakupovat tam. To nebylo dobré pro slovenské obchodníky, kteří jistou chvíli ztráceli v konkurenceschopnosti. Nicméně s odstupem času se stali flexibilnějšími v cenové politice a tím pádem opět konkurenceschopnými.

Efekty oslabujících měn v sousedních zemích. Jak již bylo nastíněno v předchozím bodu, efekty oslabujících měn v sousedních zemích (Česká republika, Polsko, Maďarsko, Ukrajina) způsobovali slovenským obchodníkům nějaký čas problémy s konkurenceschopností. Slovensko totiž, jak známo, již nedisponuje nástroji kurzové a měnové politiky, tudíž Centrální banka Slovenska již nemohla „uchránit“ maloobchodníky dočasnou devalvací měny. Takováto řešení jsou koneckonců pouze krátkodobého charakteru a často se ještě odráží v nárůstu inflace. Navíc od prosince 2009, kdy kurz české koruny vůči euru činil přibližných 26,70 Kč/EUR, neustále aprecioval až na současných

cca 25,50 Kč/EUR¹⁰. Tudíž nákupní turismus, alespoň směrem do České republiky, pomalu upadá. Ale není to pouze z důvodu apreciacie české koruny. Slovenští maloobchodníci se naučili rychleji reagovat na změny kurzů v okolních státech a tomu také přizpůsobují svou cenovou politiku. Schopnost reagovat na současnou ekonomickou recesi prostřednictvím slabšího kurzu je sice dobrá věc, ale slovenští obchodníci se bez tohoto nástroje také naučili „žít“. Koneckonců ze slabšího kurzu profitují pouze vybraná odvětví, mezi něž patří například cestovní ruch či maloobchod.

4.2 Řecko- periferie eurozóny

Jak již bylo v úvodu řečeno, současná globální hospodářská krize prověřuje eurozónu nejvíce za dobu její existence. Se současnou situací se nejhůře vypořádává Řecko, kterému hrozí ekonomický kolaps, pokud mu eurozóna nebo EU finančně nepomůže. Takováto situace se za celou historii EU ještě nevyskytla a tudíž země EU s tím nemají žádné zkušenosti a ani unijní smlouvy či evropský rozpočet na něco takového není připraven. Řecku ani nenahrává fakt, že si svou reputaci zkazilo samo tím, že o stavu své ekonomiky nepodávalo spolehlivé informace. Řecko sice bylo v roce 2001 přijato do eurozóny, ale bohužel na základě nevěrohodných informací. Od samého počátku se tedy veze jako „černý pasažér“, který využívá výhody společné měny, aniž by na ně měl nárok. Současný deficit veřejných financí v Řecku činí 12,7 % HDP, přičemž maastrichtská konvergenční kritéria nařizují udržet deficit veřejných financí maximálně ve výši 3 % HDP. Limit pro státní dluh nesmí podle konvergenčních kritérií přesáhnout 60 % HDP. Řekové toto kritérium nesplnili nikdy a předpokládá se, že v roce 2010 dosáhne vládní dluh výše 124,9 % HDP.

Na konci března roku 2010 se eurozóna předběžně dohodla na pomoci Řecku. Členské státy eurozóny mu v případě potřeby půjčí a přispěje i Mezinárodní měnový fond (MMF). Tato dohoda tak Řecko zbavila rizika bankrotu. Neznamená to však, že teď automaticky získají miliardy eur. Řekové si nadále budou půjčovat na trzích a pomoc přijde až ve chvíli, kdy financování trhy nebude stačit. V tomto případě by většinu finanční pomoci (2/3) měly zajistit země platící eurem. Jednou třetinou by pak pomohl MMF.

Zapojení MMF má v unii své odpůrce, především Evropskou centrální banku, která pomoc cizí instituce vidí jako neschopnost eurozóny tuto krizovou situaci vyřešit. Pro byla naopak německá kancléřka Angela Merkelová, která si jistě uvědomovala, že bez cizí pomoci by velká část finanční pomoci šla z peněz německých daňových poplatníků.

¹⁰ Aktuální kurz ke 14.3.2010

Systémy úvěrů od zemí eurozóny budou poskytovány za tržních podmínek, i když by si Řekové rádi půjčovali na nižší úrok. Odsouhlasená dohoda však počítá s tím, že úvěry nebudou vycházet z průměrné úrokové sazby v eurozóně, ale budou odrážet důvěryhodnost dlužníka. Ta je v současnosti nízká, což by Řeky mělo přinutit k financování prostřednictvím trhu za odpovídající ceny.

Současná situace Řeků není nikterak záviděníhodná. Na jednotnou měnu to ovšem svádět nemohou. Do takovéto situace se totiž nedostali kvůli tomu, že platí eurem. Příčina tkví v nedisciplinované politice řecké vlády. Přestože tato země jižní Evropy není nikterak rozvinutá, její obyvatelé si dlouho žili nad svůj standard a například zaměstnancům státního sektoru byli vypláceny 14. i 15. důchody. Řekové těžili především z příjmů z cestovního ruchu. Tento sektor národního hospodářství byl krizí zasažen asi nejvíce. Je tedy jisté, že by se do stejných potíží dostali, i kdyby euro neměli.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo všeobecně poukázat na mezinárodní měnu euro, která se dříve či později stane platidlem nejen v České republice, ale v celé EU. Datum přijetí eura v České republice zatím není jednoznačně stanoveno. Všeobecně se mluví o roce 2015. Do jaké míry je toto datum reálné, napoví výsledek květnových parlamentních voleb do Poslanecké sněmovny. Pro vstup do eurozóny je potřeba splnit Maastrichtská konvergenční kritéria. Z 5 nastavených kritérií nesplňuje Česká republika kritérium veřejného deficitu, jehož výše činila 6,6 % HDP v roce 2009. Povolenou hranicí jsou 3 % HDP. A kritérium stability měnového kurzu se dá zatím zjistit pouze orientačně, jelikož ČR ještě nevstoupila do mechanismu směnných kurzů ERM II, tudíž ještě nemá pevně zafixovaný kurz vůči euru. Aby došlo k ozdravení veřejných financí a tedy snížení schodku veřejného deficitu, bude muset vítězná strana po volbách přijmout řadu „bolestných“ opatření, která se budou týkat jak škrtů ve vládních výdajích, tak i zvýšení daní. Jedině tak bude možné přijmout euro v horizontu 5-6 let.

Zavedením eura v naší zemi dojde ke zvýšení důvěryhodnosti v očích zahraničních investorů. U nich hraje důležitou roli v umístění svých investic volatilita kurzu. Ta po zavedení eura, jak známo, odpadne. Každá země by ovšem měla pečlivě zvážit a správně načasovat svůj příchod do eurozóny. A v neposlední řadě se poučit z chyb, kterých se dopustili některé země při vstupu do eurozóny. Jednou z chyb byl například špatně nastavený kurz slovenské koruny vůči euru, který slovenské občany ochudil o část svých úspor, platů, důchodů. Tyto skutečnosti je potřeba monitorovat a přijmout euro ve chvíli, kdy výhody eura budou jednoznačně převažovat nad nevýhodami.

Současná ekonomická krize odhalila dosud skryté nedostatky eurozóny. Ty spočívají v tom, že některé země, krátkodobě, ale i dlouhodobě, neplní nebo neplnily maastrichtská konvergenční kritéria a nikdy za tyto přestupky nebyly sankcionovány. Bakalářská práce analyzuje situaci v Řecku, které trpí rekordním dvanáctiprocentním deficitem veřejných financí a je považováno za nejslabší článek eurozóny. Důvodem není samotná existence eura, ale špatná vláda, která disponovala nedisciplinovanou fiskální politikou. Tyto negativní efekty potom mají vliv na celou eurozónu, jelikož oslabují euro vůči ostatním světovým měnám. Z čistě teoretického hlediska by Řecku pravděpodobně pomohlo se na nějaký čas vzdát eura a po nějakém čase se k němu zase vrátit. Tématika zvaná Euro však není projektem pouze ekonomickým, ale i politickým, tudíž krach eura v jedné zemi by mohl vyvolat řetězovou reakci a celý projekt společné evropské měny by mohl zaniknout.

A to je až příliš vysoká cena. Jednotlivé země eurozóny v čele s Německem mohou být sebevícе neochotni poskytnout Řecku pomoc. Mohou argumentovat tím, že si za své problémy mohou především svou nedisciplinovanou fiskální politikou. Ale v nouzi nejvyšší jim v zájmu udržení a dalšího rozvoje eurozóny pomůžou.

Seznam zkratek

CZK - Česká koruna

ČR - Česká republika

ECB - Evropská centrální banka

ECU - Evropská měnová jednotka

EHS - Evropské hospodářské společenství

EMI - Evropský měnový institut

EMS - Evropský měnový systém

ERM - Mechanismus směnných kurzů

ERM II - Mechanismus směnných kurzů II

ESCB - Evropský systém centrálních bank

EU - Evropská unie

EUR - Euro

HDP - Hrubý domácí produkt

HICP - Harmonizovaný index spotřebitelských cen

HMU - Hospodářská a měnová unie

MMF - Mezinárodní měnový fond

SKK - Slovenská koruna

USD - Americký dolar

Seznam obrázků

Obrázek 1: Eurozóna	12
Obrázek 2: Had v tunelu	14
Obrázek 3: Společná strana euromincí	19
Obrázek 4: Národní strana euromincí (Slovensko)	19
Obrázek 5: Eurobankovky	20
Obrázek 6: Skutečná a vnímaná inflace v zemích zavádějících euro v roce 2002	26
Obrázek 7: Madridský scénář zavedení eura	28
Obrázek 8: „Velký třesk“	29
Obrázek 9: „Phasing Out“	29
Obrázek 10: Scénář jednorázového zavedení eura, tzv. "velký třesk"	30
Obrázek 11: Nominální měnový kurz CZK/EUR *	33
Obrázek 12: Vývoj kurzu SKK/EUR v ERM II.	38

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přepočítací koeficienty mezi prvními zeměmi přijímacími euro	17
Tabulka 2: Vnitrostátní a mezinárodní relativní cenové rozdíly u vybraných položek zboží (bez DPH) v roce 2000	22
Tabulka 3: Harmonizovaný index spotřebitelských cen	32
Tabulka 4: Dlouhodobé úrokové sazby	33
Tabulka 5: Deficit soustavy veřejných financí	34
Tabulka 6: Vládní dluh	34
Tabulka 7: Ratingové hodnocení zemí Visegrádské čtyřky	39

Seznam grafů

Graf 1: Plnění kritéria veřejného deficitu	36
Graf 2: Plnění kritéria veřejného dluhu	37
Graf 3: Plnění kritéria cenové stability	37
Graf 4: Plnění kritéria dlouhodobých úrokových sazeb	38

Přílohy

Příloha č. 1: Členské státy eurozóny - rok přistoupení a oficiální přepočítací koeficient

Příloha č. 1

Členské státy eurozóny - rok přistoupení a oficiální přepočítací koeficient - převzato z [13]

Členské státy	Rok přistoupení	Měna	Fixní kurz k euru
Belgie	1999	frank	40,3399
Finsko	1999	marka	5,94573
Francie	1999	frank	6,55957
Irsko	1999	libra	0,787564
Itálie	1999	lira	1936,27
Kypr	2008	libra	0,58274
Lucembursko	1999	frank	40,3399
Malta	2008	lira	0,4293
Německo	1999	marka	1,95583
Nizozemsko	1999	gulden	2,20371
Portugalsko	1999	escudo	200,482
Rakousko	1999	šilink	13,7603
Řecko	2001	drachma	340,75
Slovensko	2009	koruna	30,126
Slovinsko	2007	tolar	239,64
Španělsko	1999	peseta	166,386

Seznam literatury

- [1] BAŽANTOVÁ, Petra. *Dopady zavedení eura na ekonomickou situaci obyvatel v ČR*. Pardubice, 2008. 70 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní
- [2] Euro se nám vzdaluje : počet maastrichtských kritérií, které Česko plní, se bude postupem času snižovat. *Euro : ekonomický týdeník*. 2010-01-25, č. 4, s. 19
- [3] HELÍSEK, Mojmir, et al. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň : Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. 206 s. ISBN 978-80-7380-182-3
- [4] HELÍSEK, Mojmir. *Vstup ČR do eurozóny, ERM II a kurzové konvergenční kritérium*. Praha : Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2007. 174 s. ISBN 978-80-7408-000-5
- [5] JÁNSKÁ, Lucie. *Proces přijetí eura v České republice*. Pardubice, 2009. 48 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní
- [6] LACINA, Lubor. *Měnová integrace : náklady a přínosy členství v měnové unii*. Vyd. 1. Praha : C.H.Beck, 2007. 538 s. ISBN 978-80-7179-560-5
- [7] MANDYSOVÁ, Iva. *Evropská integrace : pro kombinovanou formu studia*. Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2006. 97 s. ISBN 80-7194-842-X

Elektronické zdroje

- [8] ČNB : *Kurzový mechanismus ERM II a kurzové konvergenční kritérium* [online]. 2003-07-15 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategie_ke_dokumenty/download/ermII_15_07_2003.pdf>
- [9] ČNB : *Vyhodnocení plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. 2009-21-12 [cit. 2010-03-31]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Vyhodnoceni_Maastricht_2008_pdf.pdf>
- [10] LACINA, Lubor. *Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR*, Brno: PEF MZLU, 2007. Dostupná na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Studie_NKS_final_upravena_po_opnenture_31_08_20081.pdf>
- [11] *Ministerstvo financí České republiky : Volba scénáře zavedení eura v České republice* [online]. 2006-06-01 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Scenar_zavedeni_eura_CR.pdf>
- [12] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : České euromince* [online]. 2009 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_ceske_euromince.html>

- [13] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Členské státy eurozóny* [online]. 2010 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_clen_staty_eurozony.html>
- [14] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Eurobankovky* [online]. 2009 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_eurobankovky.html>
- [15] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Grafická podoba národních stran euromincí* [online]. 2009 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_euromince_1382.html>
- [16] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Eurobankovky a euromince* [online]. 2009 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_eroankovky_euromince.html>
- [17] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Eurozóna* [online]. 2009 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_eurozona.html>
- [18] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Guvernér NBS Šramko o zkušenostech s eurem* [online]. 2009-10-30 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1213.html>
- [19] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Harmonogram zavedení eura v České republice* [online]. 2006-02-14 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_harmonogram_zavedeni.html>
- [20] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Konvergenční program České republiky* [online]. 2010-02-08 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/dokumenty_konvergen_program_cr_395.html>
- [21] *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice : Scénáře přijetí eura* [online]. 2010 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html>
- [22] *Naša mena : Slovenský precedens- dvojnásobná zmena centrálnnej parity* [online]. 2008-06-16 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.euromena.sk/aktuality/10298c>>
- [23] *Peníze.cz : Brettonwoodský měnový systém a jeho pád* [online]. 2002-01-11 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/15160-brettonwoodsky-menovy-system-a-jeho-pad>>

- [24] *Vláda České republiky : Evropská centrální banka* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/82/95/clanek/evropska-centralni-banka/>>
- [25] *Vláda České republiky : Luděk Urban: Řecký problém ukazuje slabiny eurozóny* [online]. 2010-03-02 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8801/15560/clanek/ludek-urban-recky-problem-ukazuje-slabiny-eurozony/>>
- [26] *Vláda České republiky : Německo prý připouští zapojení MMF do pomoci Řecku* [online]. 2010-03-19 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/38/15762/clanek/nemecko-pry-pripousti-zapojeni-mmf-do-pomoci-recku/>>